

Солов'їний сад

Олександр Блок

1

Я ламаю каміння гаряче
В час морського відпливу на дні,
І осел мій таскає терпляче
У корзинах шматки кам'яні.

Добредем з вантажем до дороги –
Скинем в купу. Діставшись мети,
Знов до моря біжать наші ноги,
І осел починає ревти.

Трубний голос, — веселий, відрадний, —
Бо йдемо без поклажі назад.
А край нашого шляху – принадний
І тінистий розкинувся сад.

Понад муром в розніженій ліні
Розпустили троянди квітки.
Не змовкають пісні солов'їні,
Щось шепочуть прозорі струмки.

Крик осла кожен раз віддається
У саду, у його гущині.
А за муром хтось тихо сміється
І співає веселі пісні.

І вслухаючись в спів безтурботний,
Я свого підганяю осла.
А на берег скелястий, спекотний
Опускається синя імла.

2

Ось і день догоряє погідний,
Літня ніч забарилась прийти;
І осел мій дивується, бідний:
"Чом, господарє, журишся ти?"

Чи і справді є привід журиться?
Чи замріявся в сутінках я?
Тільки все невідступніше сниться
Інша доля – моя, не моя...

І чого в цьому бідному домі
Я, невдаха знедолений, жду,
Пригадавши пісні невідомі,
В солов'їному чуті саду?

Не долинуть життєві прокляття
Через стіни високі у сад.
І біліє у сутінках плаття
За узорчастим плетивом ґрат.

І щодня, коли вечір туманить
Небосхил, я стою край воріт.
А вона мене здалеку манить
У незнаний, небачений світ.

У закличному співу видіння
Щось, забуте душею, ловлю.
І любить починаю томління,
Неприступність горожі люблю.

З
Відпочити ослу не зашкодить,
Лом без діла лежить на землі,
А хазяїн закоханий бродить
У нічній, у гарячій імлі.

І знайома, пуста, кам'яниста,
Та сьогодні – незвідана путь
Знов приводить туди, де тіниста
Огорожа і квіти цвітуть.

І томління душі відновились,
І проснулась потреба краси,
І колючі троянди схилились,
Обважнівши від крапель роси.

Як мені подолати заваду –
Неприступну стіну кам'яну?
У п'тьму солов'їного саду
Чи колись я таки зазирну?

Чи годиться з'являтися незваним,
Як постукаю я і ввійду?
Серце знає, що гостем бажаним
В солов'їному буду саду...

4

Правду серце моє говорило:
Не страшною була та стіна.
Я не стукав – сама відчинила
Непомічену хвіртку вона.

Вздовж дороги до дому дзвеніли
Прохолодні, стрімкі ручаї,
І піснями мене оглушили,
Полонили мене солов'ї.

Дивний край невідомого щастя
Взяв мене у обійми за мить,
І дзвеніли у неї зап'ястя,
Як не міг я собі уявить.

І сп'янівши вином золотистим,
Я забув про щоденні діла,
Про ходіння шляхом кам'янистим,
Про свого бідолаху-осла.

5

Хай укрили від людського горя
Огорожа й ворота міцні, —
Пересилити рокоту моря
Не змогли солов'їні пісні!

І вплітаючись в співи, тривога
Шум прибою мені донесла...
Враз – видіння: знайома дорога
І притомлені кроки осла...

І у млі запашній і жагучій,
Пригортаючись в тиші нічній,
Все питає вона нерішуче:
"Що з тобою, невінчаний мій?"

Та дивлюсь я в пільму сиротливо,
І блаженство мене полиша:
Неминучого шуму припливу
Вже не може не чути душа.

6
Я прийшов остаточно до тями,
Як замовкли в саду солов'ї.
Спить вона, і блукає вустами
Чарівлива усмішка її.

І світанок свої арабески
На стіні протилежній створив...
І, почувши розмірені сплески,
Я збагнув, що надходить приплив.

Я вікно відчинив над собою,
І, здалося, долинув і зник
За далеким гарчанням прибою
Сумовитий і жалібний крик.

Крик осла пролунав на світанку
Деся за садом, за безліччю крон.
І запнув я тихенько фіранку,
Щоб тривав зачарований сон.

Вийшов з дому, відчувши досаду,
Що мовчали уже солов'ї.
Лиш троянди, мов руки із саду,
Учепились за плечі мої.

7
Путь знайома по гальці дорожній
Знов до моря мене привела.
Я вступаю на берег порожній,
Де лишив я свій дім і осла.

Може, я заблукав у тумані
Чи спросоння забрів не туди?
Пам'ятаю ці скелі багрянні,
Ці кущі оддалік від води...

Де ж мій дім? – І зненацька ступнею
Спотикаюсь об кинутий лом,
Почорнілий, укритий іржею,
Весь замулений мокрим піском...

І розмашисто, рухом знайомим
(Чи, можливо, усе це вві сні?),
Вдарив я заіржавленим ломом
По камінню на сірому дні...

Та в щілині, де плавали спрути,
Ні один не злякався хоча б.
Лиш мальків я зумів сполохнути,
Та по каменю видерся краб.

Вайлувато на ніжках підвівся
Із морською травою в клешні.
Та невдовзі він з іншим зустрівся,
Посварились і зникли на дні.

І дивлюсь: по стежині відомій,
Де халупа колишня була,
Йде із кайлом юнак незнайомий,
Поганяє чужого осла.

Переклад: Грязнов Олександр Андрійович